KAULER, **Hugo Eduard**, Vabadussõja tegelane, sünd. 20. IX 1893 vkj. Järvamaal Väinjärve v. tisleri pojana, lõpetas Tallinna Peetri reaalkooli 1913, Mihhaili suurtükiväekooli Petrogradis 1915 ja Eesti kindralstaabi kursused 1923. K. võttis Maailmasõjast osa suurtükiväe ohvitserina, tõustes leitnandiks ja patareiülemaks; ta astus jaan. 1918 Eesti rahvusväkke — 1. Eesti suurtükiväe brigaadi, kus teenis patarei ja brigaadi ajutise ülemana. K. toimis Vabadussõjas 1. suurtükiväe rügemendi ülemana, oli 1924—28 Ranna-, Õhu- ja Sisekaitse staabi ülem, 1928—30 3. diviisi staabi ülem ja on 1930. a-st suurtükiväe inspektor. K. on Vabadusristi kavaler; ta ülendati koloneliks 1927 ja kindralmajoriks 1937. † 1942 Norilsk

Eesti Vabadusristi Kavalerid (1935); Eesti Vabadussõda 1918—1920 I (1937), lk. 190, 193, 283 jt.; sõjaministeeriumi arhiivist ja isikl. saadud andmed. *O. K.*

KENK, vt. KINK.

KENKMAA (end. perekonnanimi kuni 1935 **Kenkmann**), **Rudolf**, arhivaar ja ajaloolane, sünd. (ametlikkude andmete järgi) 15. I 1898 vkj. (vanemate teatel aga 24. jaan. vkj.) Helme khk-s Hummuli Alamõisas möldri pojana, õppis kohalikus algkoolis, Valgas ja Tartu reaalkoolis, mille lõpetas 1918; ta võttis vabatahtlikuna osa Vabadussõjast ja lõpetas 1920 sõjakooli jalaväe lipnikuna. Seejärel õppis K. Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonnas ja a-st 1920 filosoofiateaduskonnas, mille lõpetas 1929; ta omandas a-l 1933 mag. phil. astme Eesti ja Põhjamaade ajaloo alal. Töötanud 1926—28 Tartu linna tütarlastegümnaasiumi ajalooõpetajana, siirdus ta 1928 Tallinna linnaarhiivi teenistusse, kus on toiminud esialgu uuema osakonna korraldajana ning a-st 1934 linnaarhivaari abina. — K. on võtnud osa Akadeemilise Ajaloo-Seltsi ja EKS-i Ajalootoimkonna tööst, ms. Eesti ajaloo atlase eeltööna mõeldud onomastikoni koostamisest, olnud Tallinna Ajaloo Seltsi asutajaid (1933) ja kogu aeg selle juhatuse liige. K. oli Tartus ka Kaitseliidus kompaniipealikuks. Ta suuremaid töid on „Valgamaa ajalugu“ koos ülevaadetega Valga linna, Valgamaa kihelkondade ja mõisade ajaloost (maakondi kirjeldavas koguteoses „Eesti“ V, Tartu, 1932), siis uurimused „Über die Lage des Pala-Flusses“ (Õp. E. S-i Aastaraamat 1931, Tartu, 1932), „Kesk-Eesti muistsete maakondade asend“ („Ajalooline Ajakiri“ 1933, nr. 1—2) ja „Carl Robert Jakobson Tallinnas 1871/72“ (Vana Tallinn III, Tall., 1939); peale selle pikemaid kirjutisi ja ülevaateid teoseis „Tallinn. Ajalooline ja kunstiajalooline juht“ (Tall., 1934), „Vana Tallinn“ I, II (*ibid.*, 1936—37) ja ulatuslik käsitlus eesti linnade ajaloost keskajal (teoses „Eesti ajalugu“ II, Tartu, 1937).

Isikl. saadud andmed. *O. L.*

KENTMANN, Wilhelm Eugen Leonhard, kirikutegelane, sünd. 11. VII 1861 vkj. Harjumaal Jõelähtmes kirikuõpetaja Woldemar Fr. Kentmann'i (vt.) pojana, õppis Tallinna kub.-gümnaasiumis 1873—79, Tartu ülikooli usuteaduskonnas 1879—84 ja lõpetas kursuse cand. theol. astmega. K. teotses Kullamaa ja Piirsalu koguduse õpetajana 1886—1902, a-st 1896 ühtlasi Maa-Lääne praostina, oli Peterburis Peetri koguduse õpetajaks 1902—18, toimis samal ajal kindralkonsistooriumi assessorina ja Vene riigi Ev. Luteri Usu Koguduste Abikassa juhatuse liikmena; ta valiti suvel 1918 Eestimaa kindralsuperintendendiks, mis ametist loobus 1919, ja Toomkiriku ülemõpetajaks, oli 1920—34 Pärnu Nikolai koguduse õpetaja. K. suri 20. V 1938 ukj. Pärnus. — K. võttis osa Kullamaal teotsemise ajal „Uue Lauluraamatu“ koostamisest ja pidas kooliõpetajaile erakursusi usuõpetamise ettevalmistamiseks; ta on koostanud raamatud „Õndsa Lutheruse väikene katekismus seletustega“ (Tall., 1899, 4. tr. 1903), „Piibel, kirik ja misjonitöö minevikus ja nüüd“ (Tall., 1921), „Kurze Grammatik der Estnischen Sprache“ (Tall., 1919).

M. Lipp, Kir. ja har. l. II, 2, lk. 112—116; Uus Lauluraamat (1900), lk. IX ja 681; H. Hradetzky, Schüler-Verzeichnis; Post. 1938, nr. 150; isikl. saadud andmed. *O. S.*

KENTS, Jakob, koolikirjanik ja maateadlane, sünd. 22. I 1883 vkj. Järvamaal Lehtse v. metsavahi pojana, õppis Läpi vallakoolis, Aruküla veneõigeusu khk-koolis, lõpetas 1902 Liiguste ministeeriumikooli juures pedagoogikaklassi, omandas 1904 Narvas algkooliõpetaja ja 1909 Ufas kreiskooliõpetaja kutse, sooritas 1924. a. küpsuseksami H. Treffner'i gümnaasiumi juures; õppis 1924 Tallinna tehni-